

SHA-Plan

Denne SHA-planen skal være ferdig utarbeidet før oppstart på bygge- og anleggsplassen. Den vil oppdateres ved hver faseovergang i prosjektet, samt ved behov. Den skal oppbevares tilgjengelig for alle, og oppbevares i 6 måneder etter at arbeidene er ferdig.

Prosjektnummer: 150057

Prosjektnavn: Rullebaneforlengelse Ørland -
Kontrakt: C01739 Beredskapsanlegg akutt
forurensing.

1.40	Oppdatert ift. Spesifikke tiltak	10.11.2020	Odd Henning Johansen	
1.30	Oppdatering spesifikke tiltak	02.11.2020	Odd Henning Johansen	
1.20	Oppdatering innhold SHA-plan	30.10.2020	Odd Henning Johansen	
1.10				
1.00	Etablert SHA –plan	07.10.2020	Odd Henning Johansen	
Revisjon	Revisjonen gjelder	Dato	Utarbeidet av	Godkjent av

Innhold

1.	INNLEDNING	3
	Definisjon av begrep:	3
	Formål med SHA – plan:	4
	Utarbeidelse, oppdatering og distribusjon av SHA-planen	4
2.	ORIENTERING OM PROSJEKTET	4
	Beskrivelse av prosjekt.	4
	Sikkerhetskrav (safety) i prosjektet.	4
3.	ORGANISASJON OG ANSVAR	5
	Roller (vil fylles inn når det er på plass (etter kontraktering))	5
	Organisering (øvrige figurer vil fylles inn når representantene er på plass)	6
	Entrepriseform	Feil! Bokmerke er ikke definert.
4.	FREMDRIFT	7
	4.1 utfordringer	7
	Byggherren har tatt hensyn til dette ved organisering av SHA-arbeidet.	7
	4.2 Fremdriftsplan	7
	Tidsplan	8
5.	BESKRIVELSE AV RISIKO OG TILTAK	9
	5.1 Risikoforhold	9
	5.2 Spesifikke tiltak	9
6.	AVVIKSBEHANDLING	16
7.	FOREBYGGENDE TILTAK	16
	Skjema – Avviksskjema for SHA-plan	Feil! Bokmerke er ikke definert.

Vedleggs henvisninger:

Vedlegg 1: Avviksbehandling – SKJEMA: Melding avvik fra SHA-plan

Vedlegg 2: Fremdriftsplan

Vedlegg 3: Sikkerhetsbestemmelser

Vedlegg 4: Entreprenørens riggplan

<VIKTIG!- All rød skrift mellom klammer slettes og erstattes med relevante opplysninger>

1. INNLEDNING

Bestemmelsene om en plan for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø(SHA-plan) ligger i forskrift om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- eller anleggsplasser (byggherreforskriften).

I denne bestemmelsen står det at byggherre skal påse at det foreligger en SHA-plan før oppstart av arbeidet på bygge- eller anleggsplass.

SHA-planen skal beskrive fire forhold:

- Organiseringen i prosjektet (organisasjonskart; roller og entreprisform)
- Når og hvor de ulike arbeidsoperasjoner skal utføres (fremdriftsplan)
- Spesifikke tiltak for utførelsesfasen(restrisiko)
- Rutiner for avviksbehandling (avvik/endringer i SHA-plan)

Videre skal planen være lett tilgjengelig for arbeidsgivere og arbeidstakere på bygge- eller anleggsplassen. Virkeområde for byggherreforskriften er enhver arbeidsplass hvor det utføres midlertidig eller skiftende bygge- eller anleggsarbeid.

Definisjon av begrep:

Definisjoner og forkortelser	
Arbeidsmiljøloven	AML
Forskrift om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (byggherreforskriften)	BHF
Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)	IK- forskriften
Byggherre	BH
Byggherrens representant	BR
Koordinator for prosjekteringsfasen, SHA	KP
Koordinator for utførelsesfasen, SHA	KU
Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø	SHA
Helse, miljø (inkl. ytre miljø) og sikkerhet	HMS
Sikker jobb analyse (risikovurdering)	SJA
Overordnet Hovedbedrift (Ørland flystasjon ved plasskommandant)	OHB
Hovedbedrift (ift samordning)	HB
Hovedverneombud	HVO
Verneombud	VO

Tabell 1: Oversikt over lover, forskrifter, roller, begrep.

Formål med SHA – plan:

Byggherreforskriftens formål er å verne arbeidstakerne mot farer ved at det tas hensyn til sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- eller anleggsplasser i forbindelse med planlegging, prosjektering og utførelse av bygge- eller anleggsarbeider.

Utarbeidelse, oppdatering og distribusjon av SHA-planen

Oppgaven med å utarbeide, oppdatering og distribusjon er fordelt som vist i tabellen nedenfor:

Prosjektfase	Dokumentansvarlig	Funksjon
Programfase		PL
Forprosjektfase		PL
Detaljprosjektfase		PL/ SHA-fagansvarlig
Byggefase		PL/SHA-fagansvarlig

Tabell 2: Oversikt over dokumentansvarlig for planen.

Byggherren er ansvarlig for å følge opp at SHA-planen blir utarbeidet, oppdatert og gjort kjent på bygge- eller anleggsplassen. Entreprenør (arbeidsgiver) har informasjonsplikt om alle SHA-tiltak til arbeidstakere og verneombud. I tillegg skal alle verneombud ha informasjon om SHA-planen før oppstart av bygge- eller anleggsarbeidet.

2. ORIENTERING OM PROSJEKTET

Beskrivelse av prosjekt.

Prosjekt Beredskapsanlegg akutt forurensing, *gi en kort beskrivelse/oversikt over prosjektet*>

Sikkerhetskrav (safety) i prosjektet.

Alle plikter å sette seg inn i Beredskapsanlegg akutt forurensing sin SHA-plan og følge de fastsatte sikkerhetsbestemmelsene som gjelder for denne byggeplassen. Dette er minimumskrav - strengere krav kan gjelde for denne byggeplassen eller for den enkelte arbeidsgiver.

Forsvarsbygg har som byggherre tatt inn et eget punkt om forebyggende tiltak i vår SHA-plan. I byggherreforskriften er forebyggende tiltak beskrevet i kapittel 2. Byggherrens plikter, under § 9. Det er ikke et krav om at forebyggende tiltak skal være med i SHA-planen, men Forsvarsbygg mener det er hensiktsmessig, siden det har stor betydning for arbeidet med sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- eller anleggsplasser. Forsvarsbygg har plikt til å sørge for at kravene i forebyggende tiltak blir etterlevd og entreprenør (arbeidsgiver) har plikt til å gjennomføre de forebyggende tiltakene.

3. ORGANISASJON OG ANSVAR

Forsvarsbygg er prosjekteier for Beredskapsanlegg akutt forurensing. Prosjektet gjennomføres på oppdrag fra Forsvarsdepartementet, i henhold til *<iverksettelsesbrev (IVB), hvis aktuelt>*

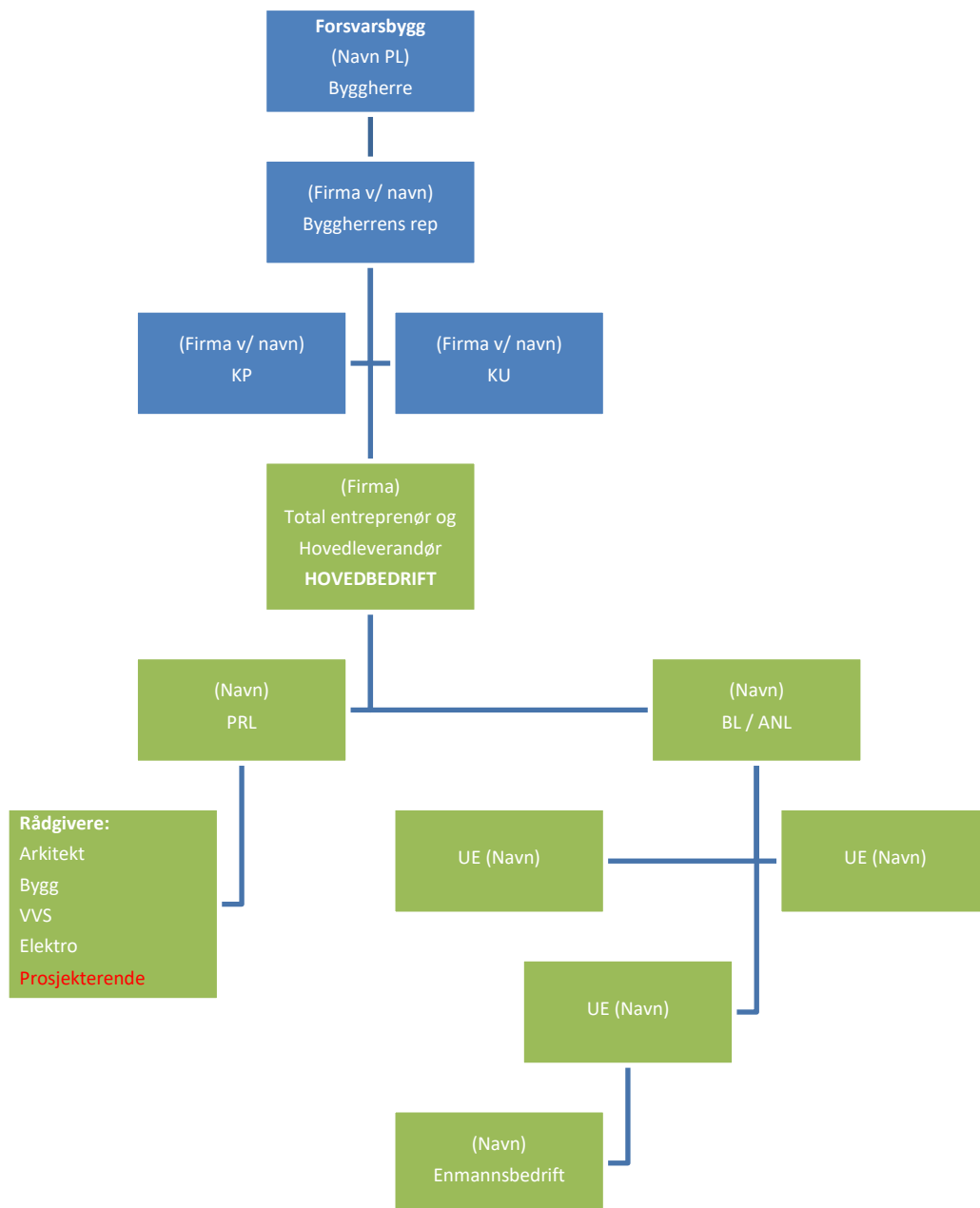
Forsvarsbygg har etablert en egen avdeling, Forsvarsbygg Kampflybase som skal sørge for gjennomføring av prosjektene knyttet til etablering av ny kampflybasestruktur, inkludert prosjektet Beredskapsanlegg akutt forurensing Forsvarsbygg Kampflybase, ved avdeling for Plan og Utbygging innehar byggherre oppgaven i prosjektet.

Roller (vil fylles inn når det er på plass (senest etter kontrahering))

Rolle	Firma	Kontaktperson
Byggherre (BH)	Forsvarsbygg	Carl Oscar Pedersen
Byggherrens representant (BR)	Forsvarsbygg	Geir Aune
Koordinator for prosjekteringsfasen (KP)		Odd Henning Johansen
Koordinator for utførelsesfasen (KU)		Ikke tiltrådt
Hovedverneombud (HVO)/ Verneombud (VO)		Ikke avklart
Overordnet hovedbedrift (OHB)	Ørland flystasjon	
Hovedbedrift/-entreprenør (HB) med samordningsansvar		
Underentreprenør (UE)		
Sideentreprise		

Organisering:

Figur 1 Totalentreprise

4. FREMDRIFT

4.1 Utfordringer

Etablering av ny kampflybasestruktur byr på sikkerhetsmessige utfordringer som går over et ordinært byggeprosjekt. Sikkerhet i denne sammenheng omfatter både security og safety.

Dette skyldes blant annet:

- Store volumer og areal spredt ut over et stort geografisk område med flere byggeplasser i prosjektet.
- Strengt krav til fremdrift
- Lang byggeperiode (10 år)
- Mange kontrakter og entreprenører tilstede samtidig.
- Bygging på militærflyplass i drift
- Strengt sikkerhetskrav (security) i utbyggingsfasen

Byggherren har tatt hensyn til dette ved organisering av SHA-arbeidet.

4.2 Fremdriftsplan

Fremdriftsplanen skal ta hensyn til samordning av de forskjellige arbeidsoperasjonene.

Fremdriftsplanen til SHA- planen skal samkjøres med detaljert fremdriftsplan i konkurransegrunnlaget del III D, kapittel 2.2. Koordinator for utførelse(KU) skal delta på alle bygge- og fremdriftsmøter og påse at SHA er fast tema. Ved endringer i planlagt fremdrift som påvirker arbeidsoperasjonsrekkefølge eller som påvirker/reduserer gjennomføringstiden, skal det:

- Alltid meldes til Forsvarsbygg/entreprenør gjennom avviksskjema til SHA-plan (rutine for avviksbehandling SHA-plan som går begge veier).
- Foretas en vurdering om risikoforholdene er endret som følge av tidspress, annen rekkefølge på arbeider, flere arbeidsoperasjoner samtidig i samme område osv.

Avvik (endring) som har betydning for fremdriften skal håndteres på følgende måte:

- Dersom det iverksettes tiltak for å innhente tapt tid skal dette gjøres uten at dette medfører økt risiko for uønskede hendelser ved gjennomføring av arbeidene (f.eks. ved økning av bemanning og øvrige ressurser)
- Utførende virksomheter skal ved forsering av eventuelt forsinket arbeid ivareta SHA-planens og myndighetenes krav til planlegging, gjennomføring og oppfølging av arbeidene.

Oppdaterte fremdriftsplaner (produksjonsplaner) som viser hvilke aktiviteter som skal foregå i ulike områder for de neste 2, 3 eller 4 ukene skal henge på oppslagstavlen(e) på byggeplassen og anses å være en del av SHA-planen.

Det skal framgå i planen tidspunkt for gjennomføring av risikovurderinger. Det skal fremgå hvilke aktiviteter som anses å være spesielt risikofylte og som krever risikovurderinger før oppstart. Dette markeres med en ▼ på fremdriftsplanen.

Fremdriftsplanene utarbeides, oppdateres og henges opp av *<velg type entrepriseform og/eller byggeleder>*

Se fremdriftsplan, vedlegg 2.

Tidsplan

Forsvarsbygg har kontrollert at:	Ja	Merknader:
Det er avsatt nok tid til prosjektering	☐	< evt. kommentarer >
Det er avsatt nok tid til utførelse	☐	< evt. kommentarer >
Det er tatt hensyn til samordning av de forskjellige arbeidsoperasjonene	☐	< evt. kommentarer >

Nr:	Beskrivelse	Dato
1	Kontraktsinngåelse prosjekterende	?
2	Løsningsdokument ferdig	?
3	Forprosjekt ferdig	?
4	Detaljprosjekt ferdig	?
5	Kontrahering entreprenør	?
6	Byggestart	?
7	Ferdigstillelse bygg	?
8	Overtakelse fra entreprenør	?

5 BESKRIVELSE AV RISIKO OG TILTAK

5.1 Risikoforhold

I forhold til byggherreforskriftens § 8; krav til plan for sikkerhet, helse og arbeids-miljø, er det tydeliggjort at denne planen skal bygge på risikovurderinger og tilpasses det aktuelle bygge- eller anleggsarbeidet. Dette er byggherrens ansvar i planleggingen av prosjektet og av de prosjekterende under prosjektering av bygget eller anlegget. I risikovurderingen skal det kartlegges forhold som kan medføre fare for liv og helse i prosjektet. For de risikoforholdene som ikke kan fjernes gjennom planlegging/prosjektering(restrisiko), skal både risiko og tiltak beskrives i den prosjektspesifikke SHA-planen.

For Beredskapsanlegg akutt forurensing har Forsvarsbygg fått kartlagt risiko og videre utarbeidet en risikovurdering med forslag til tiltak under prosjekteringsfasen. All restrisiko fra risikovurderingen er nå beskrevet sammen med spesifikke tiltak.

5.2 Spesifikke tiltak

Nr	Aktivitet / Forhold	Risiko	Spesifikke tiltak	Ansvar
0: GENERELT				
0.1	Innhøsting og drifting av jordbruksområder rundt anleggsområdet.	- Naboer (bønder) som har tilkomst gjennom hele byggefasen, kommer inn på anleggsområdet.	- Tydelig merking og inngjerding av anleggsområdet.	HB/FBK/ØF
0.2	Anleggsarbeid nært inntil operativ rullebane og flyoperasjoner, samtidig med anleggsarbeid. Bruk av belysning ila. den mørke årstiden, samt tidlig på morgen og på kveld	- Risikofylte arbeidsoperasjoner samtidig med flyaktivitet, der flystøy påvirker kommunikasjon på bygge-/anleggsplassen. - For eksempel hvis fly får vanskeligheter, eksempelvis punktering, havari, kjører ut ved take-off eller landing. - Risiko for å blende fly ved landing og take off.	- Koordinering med flyoperasjoner. - Entreprenør må etablere kommunikasjon og varslingsrutiner med FB /ØF(Avinor/WingOps). - Entreprenør må vurdere å bruke for eksempel aktive hørselvern, evt. annet akseptabelt hørselvern. - Må vurderes om det skal etableres farevarslingsrutiner som er visuelle, for eksempel varslingsrutiner med lyssignal og/eller annen signalvarslingsrutiner. - Ha tett dialog for koordinering med Avinor og WingOps ift. <u>lyssetting av anleggsområdet nord</u> for rullebane.	HB/FBK/ØF
0.3	Anleggsarbeid generelt: Gravearbeider.	- Funn av ukjente farlige objekter (UXO, eksplosiver) i grunnen.	- Forsiktig graving ved mistanke om at farlige objekter kan forekomme i området det graves i (egen håndbok i FB-varslingsrutiner).	HB/UE/FB

	Det er arealer i det aktuelle området som ikke er undersøkt med søkesjakter like godt som ellers inne på basen.		- Entreprenør må etablere egne rutiner som instruerer egne arbeidstakere om å stoppe arbeid og følge varslingsrutiner ved identifisering av funn av ukjente farlige objekt.	
0.4	Anleggsarbeid generelt: Massetransport, inn-/uttransport av maskiner, personell osv.	- Fare for kollisjon, påkjørsel ifm. inn- og utkjøring på fylkesvei. - Konflikt mellom menneske og maskiner inne på anleggsområdet.	- Bruke skilting for å sikre at trafikanter er oppmerksomme på anleggstrafikk. - Bruke skilting og avsperringer som tydeliggjør kjøresoner inne på anlegget. - Entreprenør må ha tiltak som renhold/feiling/spyling av fylkesvei, når den blir tilgriset ifm. massetransport.	HB/UE
1 Forberedende arbeider – utskifting av masser – gravearbeider generelt:				
1.1	Anleggsarbeid generelt: Utskifting av masser og massetransport. Etablering av anleggsvei.	- Konflikt menneske – maskin. - Fare for påkjørsel, kollisjon og/eller velt. - Vannfylte grøfter og byggegrop – område med fare for mye vannulemper.	- Planlegging av rekkefølge. - Det skal etableres oversiktlig anleggsvei, adkomstsoner og anleggsgjerder. - Vurdere behov for trafikksikringstiltak. - Fokus på rygging - Vurdere behov for sikring ifm tipping. - Ha system og utstyr for håndtering av vannulemper. - Entreprenør skal etterstrebe å ha varslings ved rygging, enten lys og/eller lyd på anleggsmaskiner og lastebiler.	HB/UE
1.2	Anleggsarbeid generelt: Gravearbeid. Påtreffe kjent infrastruktur i bakken, men på feil sted.	- Strømgjennomgang	- Påvisning må gjøres før arbeidet igangsettes. Det må gjennomføres eksakt kabelpåvisning for HS i forkant av gravearbeider.	HB/UE/FB

	Omlegging av strømkabel (400V) gjøres i samarbeid med netteier.		- Det eksisterer kart, men påvisning av kabler og kontrollrutiner ved kabelarbeider skal følges. - Det vises til kabel- og ledningskart fra REMI og (RIE). - Det vises til egne kabelpåvisningsmøter. - Forsiktig graving ved behov. - Forutsettes at arbeidet planlegges og utføres i henhold til regelverket. - Kartlegging av flere HS-kabler, da strøm på kablene ikke kobles fra. - Arbeidet som krever leder for sikkerhet (LFS) og evt. spenningsløst anlegg mens arbeidet pågår må alltid følges. Krav er spesifisert i anbud. - Alle trafoer skal inngjerdes og avlåses samt skiltes om HS.	
1.3	Anleggsarbeid generelt: Graving og massetransport.	- Fare for å kjøre ut i bløte lommer, myr eller synkehull, der maskiner kan synke/velte.	- Dersom det påtreffes bløte lommer, myr, synkehull, må det gjøres masseutskifting.	HB/UE
1.4	Anleggsarbeid generelt: Løfteoperasjoner – tunge objekt som stålrør, kummer, betongrør o.l.	- Fare for fallende gjenstander. - Klemfare.	- Ved innløfting/kraning må entreprenør vurdere hvert enkelt løft ift. vind. - Bare bruke godkjent løfteutstyr og kun benytte arbeidstakere som har opplæring. - Sikker lagring av tunge rør og kummer.	HB/UE

1.5	Gravearbeider generelt: Ved gravearbeider, graving av grøfter o.l. vil det være mulighet for å påtreffe gamle eksisterende vannledninger. Hvis disse skal fjernes vil det være en stor sannsynlighet for risiko for å komme i kontakt med asbestholdig materiale.	- Asbest er svært helseskadelig hvis arbeidstaker(e) blir eksponert, spesielt uten verneutstyr og påkrevd opplæring.	- Alt arbeid ifm. med asbestsanering skal foregå i tråd med retningslinjer og forskriftskrav som er helt nødvendig. - Områder der det jobbes med asbestsanering skal fysisk sperres av slik at arbeidstaker som er uvitende om helsefaren ikke kommer inn i sone med risiko. - Kun være arbeidstakere som har opplæring for å jobbe med asbest som skal være i området som er avspærret. Disse skal ha nødvendig og påkrevd verneutstyr og alt av asbestholdig materiale skal håndteres etter forskriftskrav. - Ved tvil eller usikkerhet, skal arbeidet stanses slik at det kan gjøres vurderinger i samråd med FBK. Det kan være nødvendig med tiltak i form av målinger og/eller bruk av utstyr som kreves ved større funn.	HB/UE/FBK
2 Graving grøfter - infrastruktur - utgraving av byggegrop:				
2.1	Graving av grøfter for kabler, kummer og ledninger til vann og overvann. Grøftedybde opptil og over 2 meters dybde, men mulighet for myr, leire og blandede masser. Høy grunnvannstand. Løfteoperasjoner – tunge objekt som kummer, betongrør o.l.	- Fare for ras i grøft. - Fare for fallende gjenstander. - Klemfare. - Vannulemper, da det kan være mye vann i området.	- Grøftesikring, evt. bruk av grøftekassetter. - Utarbeide grøfteplan - Tiltak for håndtering av vann i grøft – bruke pumpe-/lenseutstyr. - Ved innløfting- /kraning må entreprenør vurdere hvert enkelt løft ift. vind.	HB/UE

			- Bare bruke godkjent løfteutstyr og kun benytte arbeidstakere som har opplæring. - Sikker lagring av tunge rør og kummer.	
2.2	Tomteopparbeidelse – uttrauing av byggegrop. Byggegrop kan fylles av vann – bli basseng, da det er lite drenering i leirholdige masser.	- Fare for vannulemper. - Fare for å synke ned med maskiner eller personer.	- Ikke utgraving for tidlig – planlegging ift. grunnforhold/årstid/nedbør. - Ha tilgjengelig lense-/pumpeutstyr for å fjerne oppsamlet vann.	HB/UE
2.3	Graving inn mot bekk, arbeid ved og i bekk område. Vannstand kan heves betraktelig i perioder med mye nedbør og/eller i periode med høyvann, da sjøen kan gå opp i bekk.	- Fare for vannulemper. - Fare for å synke ned med maskiner eller personer. - Fallfare. - Drukning.	- Bruke redningsvest når det arbeides ved og i bekk område. - Vurdere å ha lettbåt tilgjengelig.	HB/UE
2.4	Arbeid nede i tanker (både i utførelsesfase, og senere i driftsfase).	- Fallfare. - Fare for vannulemper. - Fare for å synke ned for personer. - Drukning	- Det skal være prosjektert festepunkter for fallsikringsutstyr ifm. nedgang i tank. - Det skal videre være prosjektert trygge gangbaner/leidere/plattformer for atkomst til nedgang i tankene.	HB/UE/FB
		-	-	
		-	-	
		-	-	
		-	-	
		-	-	

		-	-	
		-	-	
		-	-	
		-	-	
		-	-	

6 AVVIKSBEHANDLING

Denne avviksbehandlingen gjelder kun avvik/endringer i forhold til SHA – planen, der avvik/ending gjelder for enten et eller flere av punktene under:

- **Organisasjonskartet** (ved forandring i organiseringen i prosjektet)
- **Fremdriftsplan** (ved forandring når og hvor de ulike arbeidsoperasjoner skal utføres)
- **Spesifikke tiltak** som må utføres (ved forandring i beskrivelsene av tiltak eller det oppstår nye/ukjente risikoforhold som må beskrives)

Avviksbehandlingen skal fungere begge veier, både fra byggherren til de utførende og fra de utførende til byggherren. Forsvarsbygg skal sørge for å oppdatere planen fortløpende dersom det oppstår endringer som har betydning for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø.

Forsvarsbygg bruker eget skjema, der det fremgår hvem følger opp avvik, hvordan avvik følges opp og hvem som er ansvarlig/har beslutningsmyndighet.

Se skjema for avviksbehandling, vedlegg 1.

7 FOREBYGGENDE TILTAK

Forsvarsbygg stiller krav til forhold som er av stor betydning for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- eller anleggsplassen. Kravene gjelder i all hovedsak riggforhold på bygge- eller anleggsplassen. Dette er forhold som dekkes av både arbeidsmiljøloven og tilhørende forskrifter, men Forsvarsbygg stiller likevel krav til alle arbeidsgivere om at kravene blir etterlevd på våre bygge- eller anleggsplasser.

Nr:	Tiltak	Ansvarlig
1.	Samordning av fellesareal utenfor bygge- eller anleggsområdet: At det tas hensyn til andre virksomheter på eller i nærheten av bygge- eller anleggsplassen. Alle plikter å la seg samordne i det opplegget som overordnet hovedbedrift har. Aktiviteter som berører fellesarealer (typisk transport, kranmontasje, sprengning etc.) skal meldes inn til militærgarnisonens ukentlig driftsmøte. Dette organiseres systematisk ved at hver enkelt hovedbedrift gir sine innspill til en ukentlig samordningsoversikt.	OHB/HB
2.	Rydding, orden og sikring av byggeplass/anleggsområde: Rigg, byggeplass og anleggsområde skal være strukturert og preges av ryddighet og orden, jf. eventuelt eget kapittel for rent bygg/byggeprosess. Riggforholdene må tilfredsstille forskrift om utforming og innretning av arbeidsplasser (arbeidsplassforskriften). Se spesielt § 2-24 Særskilte vernetiltak for utendørs arbeidsplasser. Dersom forholdene ikke er	HB/UE

	tilfredsstillende kan det bli iverksatt sanksjoner, ref. kap 10 Avsluttende bestemmelser. På grunn av operativ drift og sikkerhet til flytrafikken stilles det svært strenge krav til ryddighet på rigg- og anleggsområdet i gjennomførings- og igangkjøringsperioden. Dette for å sikre at avfall ikke kommer ut på flystripa og utgjør en trussel for flytrafikken. Avfall skal sorteres i henhold til krav i del III-B ytre miljø, m.m. Avfall skal oppbevares på en slik måte at det ikke blir tatt av vind og havner på flystripa, som for eksempel i lukket kontainer. Entreprenøren skal utarbeide rutiner som: • Sørger for at: det etter hvert skift kontrolleres at det ikke ligger løst avfall på anleggsområdet og langs alle anleggsgjerder rundt anleggsområdet. • Gjør at alle ansatte sørger for at avfall som oppdages straks hentes og blir lagt i korrekt fraksjon avfallskontainer. <u>Ved montering av tårnkran og lignende i forbindelse med anleggsvirksomheten henvises det til gjeldende krav til merking, jf. forskrift om rapportering, registrering og merking av luftfartshindre, BSL E 2-1.</u>	
3.	Sikker atkomst til arbeidsplassene og sikre ferdselsveier: Entreprenør skal sørge for at det til enhver tid foreligger en ajourført situasjonsplan (riggplan) for byggeplassen. På tegningen skal det i hensiktsmessig grad og detalj angis: - Inngjerdede områder - Førstehjelpsrom, førstehjelps- og beredskapsutstyr - Brakker - Lagerområder med lagringsplass/losseområde - Kranoppstilling - Plassering av avfallscontainere - Rømningsveier og møteplass ved evakuering - Plassering av HMS- og informasjonstavler - Adkomstveier, parkering og snuplass/snuområde - Verksted, drivstofftanker, forsyningsanlegg, konstruksjoner og installasjoner/innretninger, m.m. Alle arbeidsplasser skal sikres med forsvarlig atkomst med sikre ferdselsveier. Det skal være god belysning, forskriftsmessig avsperringer mot farlige soner. Alle atkomstveier skal være rene og fri for søle med jevne overflater, dvs. ingen fare for å snuble og falle i groper, grøfter eller utenfor tomtegrensen. Etablere og markere gangstier med lys, ramper og skilt. Gangstier skal være brede nok (1,2- 1,4 m). Skal dokumenteres på riggplan. Alle gangstier skal være gruset opp tilstrekkelig til enhver tid. Entreprenør skal utarbeide belysningsplan for riggområdet, herunder riggplassen, bygge grop, inn-/utkjøring, skilting mm. Gjerder, atkomstveier og stillaser skal være godt opplyst nattetid.	HB

	Lagring og adkomster til bygge- /anleggsplass må være adskilt fra hverandre, slik at løfte- og atkomstsoner ikke er i konflikt. Bygge-/anleggsplass sikres tilstrekkelig og det etableres trygge rømningsveier fra alle områder arbeid utføres.	
4.	Lagring og oppbevaring av materialer/farlige materialer: Materialer og utstyr må være skikkelig stablet og beskyttet, eventuelt tildekket og stroppet ved behov. Det må være nok plass til at nye materialer kan lagres i trygge, tildekkede områder for å unngå skade, tyveri og for å beskytte dem mot vær og vind. <u>Vind er et reelt faremoment på Ørland, da det blåser ofte og kraftig.</u> Farlig materialer/stoffer skal lagres i henhold til gjeldene lover og forskrifter.	HB/UE
5.	Vedlikehold, kontroll før igangsettelse og kontroll av anlegg og utstyr, for å kunne rette opp feil som kan påvirke arbeidstakernes sikkerhet, helse og arbeidsmiljø: Alt arbeid som skal gjøres i forbindelse med pkt. 5 skal være i henhold til gjeldene lover og forskrifter, men det vises spesielt til <u>forskrift om utførelse av arbeid, kapittel 12</u>. Der alle relevante krav må være ivaretatt.	HB
6.	Lagring, håndtering og fjerning av avfall og farlige materialer: Kravet grenser til ytre miljø, Miljødirektoratet forvalter regelverk.	HB
7.	Forsvarlige arbeidstidsordninger: Normal arbeidstid inne på området er begrenset til å foregå mellom klokken: 07:00 – 21:00. Alle arbeidsgivere og arbeidstakere må følge godkjente arbeidstidsordninger i henhold til arbeidsmiljøloven og gjeldene tariffavtaler.	HB/UE

Se Sikkerhetsbestemmelser, vedlegg 3 og Riggplan, vedlegg 4.

SKJEMA: Melding avvik fra SHA-plan.....

Avviket gjelder:
Prosjekt:
Kontrakt:
Entreprenør:
Byggherre:
1. Beskrivelse av avviket <fylles ut av entreprenør>:
2. Konsekvenser for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø:
3. Forslag til korrigerende tiltak:
4. Vedlegg:
Levert av entreprenør:
Dato:
Signatur <entreprenør>:

SKJEMA: Saksbehandling av avviket

1. Korrigerende tiltak – vedtatt av Forsvarsbygg:
2. Forebyggende tiltak – vedtatt av Forsvarsbygg:
3. Vedlegg
Vedtatt av Forsvarsbygg:
Dato:
Signatur <Forsvarsbygg>:
Kontroll og evaluering av vedtatte tiltak:
For Forsvarsbygg:
For entreprenør:
Dato:
Signatur:
Dato:
Signatur: